

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka a soudců Mgr. Heleny Nutilové a JUDr. Michala Hájka, Ph.D., ve věci

žalobce: **ARNIKA – program Toxické látky a odpady**
sídlem Seifertova 327/85, Praha 3
zastoupen advokátem JUDr. Ondřejem Tošnerem, Ph.D.
sídlem Slavíkova 23, Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti: **I) Náš domov, z.s.**
sídlem Na Staré cestě 252/8, Rudolfov
II) ZEVO Vráto, a.s.
sídlem Okružní 632, České Budějovice
zastoupen advokátem JUDr. et Mgr. Tomášem Sequensem
sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1
III) Spolek T.G.M. novevrato.cz
sídlem Hlinská 580/9A, České Budějovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2025, č. j. MZP/2025/210/2405,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:**I. Vymezení věci**

1. Podáním ze dne 20. 9. 2024 požádala společnost Teplárna České Budějovice, a.s., jako provozovatel zařízení o vydání podstatné změny integrovaného povolení. Zařízení vlastní společnost ZEVO Vráto, a. s. [OZNR II]. Rozhodnutím prvostupňového správního orgánu Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 20. 12. 2024, č. j. KUJCK 143899/2024, bylo rozhodnuto ve věci změny integrovaného povolení dle § 19a odst. 2 o integrované prevenci. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo postupem dle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), uvedené rozhodnutí změněno tak, že se upravilo znění některých podmínek. Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí postupem dle § 90 odst. 5 správního řádu potvrzeno.
2. Jak popisují vydaná rozhodnutí, podstatná změna se týkala zájmu provozovatele vybudovat zařízení na energetické využívání odpadů ve stávajícím průmyslovém areálu „Výtopna Vráto“, dále po změně integrovaného povolení ZEVO Vráto. V navrhovaném ZEVO Vráto bude energeticky využíván směsný komunální odpad (SKO) (po vytřídění papíru, plastů, skla, kovů, textilu a biologického odpadu), objemný odpad (OO) a ostatní energeticky využitelné odpady (OEVO) vyprodukované prioritně v Jihočeském kraji a přilehlých ORP (obcích s rozšířenou působností). Jako případný potřebný doplněk pro plné využití kapacity ZEVO budou zpracovávány i odpady prokazatelně vznikající na území ostatních krajů České republiky. V ZEVO Vráto budou zpracovávány pouze odpady kategorie „ostatní“ dle zákona č. 541/2020 Sb. a dle vyhlášky č. 8/2021 Sb. (katalog odpadů), jejichž seznam je uveden ve schváleném provozním řádu ZEVO Vráto. V zařízení nebudou využívány odpady dovážené ze zahraničí. Bude zcela zrušen provoz Výtopny Vráto a bude nahrazen nově vybudovaným zařízením na energetické využití odpadů – ZEVO Vráto. Jeho kapacita bude činit 160 000 t/rok s min. 1/3 výkonem v návaznosti na odklon od skládkování a plnění cílů hierarchie odpadového hospodářství. Technologie má být navržena v souladu s nejlepšími dostupnými technikami (BAT) a má splňovat emisní limity. Zkušební provoz má začít v lednu 2029, životnost zařízení má být 30 let.
3. Záměr byl kladně posouzen dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění pozdějších předpisů. Pro záměr vydalo Ministerstvo životního prostředí dne 29. 4. 2022 souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí pod č. j. MZP/2022/510/548, Sp. zn.: ZN/MZP/2021/510/96 (stanovisko EIA). Toto podkladové závazné stanovisko bylo následně potvrzeno závazným stanoviskem ministra životního prostředí č. j. MZP/2024/290/1653 ze dne 07.11.2024 (dále též „první potvrzující stanovisko EIA“), a to v rámci přezkumu pro odvolací řízení proti územnímu Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

rozhodnutí. V rámci nynějšího odvolacího řízení poté potvrzeno závazným stanoviskem ministra životního prostředí ze dne 2. 7. 2025, č. j. MZP/2025/290/530 (dále též jako „druhé potvrzující stanovisko EIA“). Dále je zde závazné stanovisko krajského úřadu k ověření změn záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí ze dne 1. 11. 2024, č. j. KUJCK 127325/2024 (dále též „stanovisko k ověření změn EIA“).

4. Rozhodnutím Magistrátu města České Budějovice (dále jen „stavební úřad“) ze dne 21. 5. 2024, č. j. SU/4331/2023-36, ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 20. 1. 2025, č. j. KUJCK 141588/2024, došlo k umístění záměru. Rozsudkem ze dne 21. 5. 2025, č. j. 65 A 3/2025-226 (dále také jako „předcházející rozsudek“), zdejší soud zamítl žalobu žalobce proti uvedenému rozhodnutí krajského úřadu. Proti rozsudku zdejšího soudu podal žalobce kasační stížnost, řízení o ní je vedeno u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 88/2025.

II. Stručný obsah žaloby

5. Na prvním místě žalobce namítá, že **nebylo možno vydat změnu integrovaného povolení (§ 19a zákona o integrované prevenci), neboť se nejedná o změnu stávajícího zařízení, ale o nové zařízení.** Provoz stávajícího zařízení má být ukončen, zařízení odstraněno a bude vybudována novostavba nového zařízení. Toto nové zařízení, dle územního rozhodnutí, již není výtopnou, ale zařízením na energetické využívání odpadu (ZEVO). Nejedná se o podstatnou změnu v užívání, způsobu, provozu nebo rozsahu stávajícího zařízení [§ 2 písm. i) téhož zákona], ale o odstranění stávajícího zařízení a o výstavbu nového, jiného zařízení. Bylo nutné vydat nové integrované povolení.
6. Dále žalobce namítá **porušení požadavků § 1 odst. 1 zákona o integrované prevenci a § 1 odst. 1, 3 odst. 2 a 4 a přílohy č. 1 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“). Žalobce navrhoval úpravu podmínek pro přijímání odpadu do ZEVO Vráto tak, aby odpovídaly uvedené právní úpravě a požadavkům na předcházení vzniku odpadu a cíle recyklace, včetně závazků z evropské politiky. Žalobce požadoval, aby integrované povolení dle § 13 odst. 4 písm. c), d), e) a f) zákona o integrované prevenci obsahovalo podmínky zajišťující soulad provozu ZEVO s cíli zákona o integrované prevenci, zákona o odpadech a oběhového hospodářství, včetně sledování míry recyklace v obcích. Těmto požadavkům nebylo vyhověno. Rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů.
7. Žalobce připomíná, že § 3 zákona o odpadech stanoví hierarchii odpadového hospodářství s prioritou předcházení vzniku odpadu, následně opětovné použití, recyklaci a teprve poté energetické využití. Účelem zákona je ochrana životního prostředí a přechod k oběhovému hospodářství; cíle přílohy č. 1 vyžadují zvýšení recyklace komunálních odpadů na 55 % do roku 2025, 60 % do roku 2030 a 65 % do roku 2035. Žalobce dále odkazuje na svozovou studii, podle níž bude v roce 2030 v Jihočeském kraji produkce SKO, OO a OEVO 306 364 t/rok, z čehož má ZEVO Vráto kapacitu 160 000 t/rok (cca 52 %).
8. V Jihočeském kraji jsou plánována další zařízení ZEVO (Český Krumlov, Písek, Planá nad Lužnicí) s celkovou kapacitou 210 000 t/rok, zatímco záměr ZEVO Vráto má mít kapacitu 160 000 t/rok. Celkový potenciál 242 820 t/rok tak výrazně převyšuje potřeby regionu. Ani možnost provozu ZEVO na třetinové kapacitě (105 600 t/rok) neodstraňuje riziko ohrožení Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

hierarchie odpadového hospodářství a cíle, aby od roku 2035 bylo energeticky využíváno nejvýše 25 % komunálních odpadů. Zařízení nevede k omezení množství odpadu ani k jeho recyklaci a představuje zdroj znečištění v rozporu s požadavky integrované prevence a BAT.

9. Žalobce namítá, že kapacita ZEVO může ohrozit plnění recyklačních cílů dle české i evropské legislativy, přičemž spalování odpadů podle nařízení EU 2020/852 poškozují environmentální cíle EU. Plánovaná kapacita ZEVO Vráto převyšuje potřeby Jihočeského kraje, kde se navíc připravují další obdobné záměry (Písek, Planá nad Lužnicí, Český Krumlov). Nadměrná kapacita ZEVO oproti jiným plánovaným záměrům v kraji může omezit ekologicky šetrnější způsoby nakládání s odpady a bránit snižování jejich produkce, což je v rozporu s uvedenou právní úpravou. Nebude-li možné využít kapacitu ZEVO, nelze pro něj vydat integrované povolení, neboť odporuje cílům prevence a omezování znečištění a uplatňování nejlepších dostupných technik.
10. Žalobce namítá, že záměr nerespektuje Stockholmskou úmluvu (Sdělení č. 40/2006 Sb. m. s.), která vyžaduje předcházení tvorbě perzistentních organických látek (POP). Spalování odpadů je v příloze C úmluvy označeno jako proces vedoucí ke vzniku dioxinů a dalších POPs, což odporuje jejím cílům. Žalobce zdůrazňuje, že Stockholmská úmluva vyžaduje upřednostnění metod nakládání s odpady, které nevedou ke vzniku POPs. Příloha C doporučuje předcházení spalování odpadu a preferenci opatření jako minimalizace vzniku odpadů, recyklace, třídění a opětovné použití.
11. Plánovaná, nadměrná kapacita ZEVO odporuje požadavkům zákona uvedené úpravy, neboť nevede k omezení množství odpadu ani k jeho recyklaci a přispívá ke vzniku POPs.
12. Žalovaný považoval námitky za nedůvodné s odkazem na podmínku C.4 integrovaného povolení, vyžadující prohlášení o materiálové nevyužitelnosti odpadu. Podle žalobce však tato podmínka nereaguje na zásadní problém, že kapacita zařízení a dalších plánovaných ZEVO nemůže být v souladu se zákonem naplněna odpadem vznikajícím v dotčeném území. Žalovaný nevysvětlil, jak je při provozu zařízení s nadměrnou kapacitou naplněn účel zákona o integrované prevenci.
13. Žalobce dodává, že podmínka C.4 nezajišťuje skutečnou materiálovou nevyužitelnost odpadu, neboť neobsahuje závazná kritéria ani mechanismy kontroly. Podle něj umožňuje spalování jakéhokoli odpadu na základě pouhého administrativního prohlášení.
14. Žalobce namítá rozpor rozhodnutí s čl. 17 nařízení (EU) 2020/852, podle něhož činnost poškozují oběhové hospodářství, pokud vede k významnému zvýšení spalování odpadu. Dále odkazuje na čl. 4 směrnice 2008/98/ES stanovující závaznou hierarchii nakládání s odpady, která nebyla dodržena, neboť v ČR končí cca 50 % směsného komunálního odpadu nevytríděno a jeho materiálový potenciál není vyčerpán. Podle žalobce provoz další spalovny demotivuje rozvoj recyklace a třídění, přičemž před povolením ZEVO nebylo prokázáno vyčerpání možností recyklace a opětovného použití.
15. Žalobce rovněž namítá, že **nebyly stanoveny všechny příslušné podmínky provozu**. Ustanovení § 13 odst. 4 zákona o integrovaném povolení stanovuje, jaké závazné podmínky provozu se stanovují. Žalobce požadoval doplnění podmínek hodnocení zdravotních vlivů bromovaných dioxinů (PBDD/F), dlouhodobého monitoringu chlorovaných dioxinů (PCDD/F), propojení imisního monitoringu s emisním monitoringem a **rozšíření imisního** Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

monitoringu o látce jako PBDD/F, VOC, PFAS, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen. Rozhodnutí žalovaného je v tomto směru nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů.

16. Žalovaný k námitce ohledně absence hodnocení zdravotních vlivů **PBDD/F** uvedl, že podmínka A.1.1.3 stanoví monitoring těchto látek 1× za 6 měsíců jako nadstandardní opatření vycházející z principu předběžné opatrnosti a že technologie pro redukci chlorovaných dioxinů mají pozitivní vliv i na bromované dioxiny. Podle žalobce se však tato argumentace míjí s podstatou námitky.
17. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně označil monitoring PBDD/F za nadstandardní opatření. Absence emisních limitů neznamená, že tyto látky lze opomenout; naopak, pokud je požadován jejich pravidelný monitoring, musí být zahrnutý do hodnocení zdravotních rizik, alespoň kvalitativně, jak vyžaduje Autorizační návod AN 17/15 SZÚ. Tento návod zdůrazňuje nutnost zohlednit i nepřímé cesty expozice, včetně průniku persistentních látek do potravního řetězce. Podle žalobce žalovaný tuto povinnost nesplnil.
18. Žalobce zpochybňuje tvrzení žalovaného o podobnosti chlorovaných a bromovaných dioxinů a furanů. Podle odborných poznatků se PBDD/F chovají odlišně od PCDD/F, zejména končí ve vyšší míře v pevných zbytcích ze spalování, odkud se mohou dostávat do potravního řetězce. Postupy pro minimalizaci PCDD/F nejsou stejně účinné u PBDD/F, což představuje specifické riziko, které nebylo v povolovacím procesu zohledněno.
19. Ohledně monitoringu **PCDD/F** žalobce připouští, že monitoring dle podmínky A.1.1.3 formálně odpovídá BAT, avšak provozovatel zvolil krátkodobé měření (6–12 hodin ročně), které nereflektuje skutečné emisní chování spaloven. Podle odborných poznatků nezachycuje starty, odstávky ani nestabilní provoz, kdy jsou emise dioxinů nejvyšší, a proto neposkytuje spolehlivý obraz emisí.
20. Krátkodobé měření (6–12 hodin ročně) nereflektuje skutečné emisní chování spaloven. V některých státech je již uzákoněn semikontinuální monitoring (Francie od roku 2010, Belgie od 1999), existuje norma EN 1948-5 pro kontinuální monitoring a celosvětově je takto sledováno 450–500 zdrojů. Spalovny jsou odpovědné za 19 % emisí dioxinů v EU, přestože dodržují limity. Dioxiny mají poločas v lidském těle 7–11 let, jsou karcinogenní a způsobují vážné zdravotní problémy. Podle žalobce je nutné aplikovat princip předběžné opatrnosti [§ 13, § 17 odst. 1, § 18 odst. 1 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších zákonů, dále jen „zákon o životním prostředí“] a požadovat důkladnější monitoring, jinak není naplněn účel zákona o integrované prevenci.
21. Ohledně **rozšířeného imisního monitoringu** žalobce namítá, že žalovaný odmítl rozšíření monitoringu o látky jako PBDD/F, VOC, PFAS, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen s odkazem na absenci imisních limitů a metod měření. Podle žalobce tento přístup ignoruje skutečnost, že spalovny emitují látky s prokázanými negativními účinky na zdraví a absence limitů neznamená absenci rizik, ale nedostatečnost regulace. Žalobce zdůrazňuje význam referenční lokality pro porovnání vlivu spalovny na ovzduší, což žalovaný odmítl, ačkoliv by to umožnilo posoudit její příspěvek ke znečištění.
22. U látek působících jako endokrinní disruptory je stanovení bezpečných limitů obtížné, protože účinky se projevují i při nízkých koncentracích a po dlouhodobé expozici. Proto je nutné aplikovat princip předběžné opatrnosti (§ 13, § 17 odst. 1, § 18 odst. 1 zákona o Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

životním prostředí) a tyto látky preventivně monitorovat, i když nejsou stanoveny formální limity.

23. Argumentuje-li žalovaný posouzením vlivů na životní prostředí (EIA) a neprokázáním významného zatížení okolí, pak žalobce namítá, že posouzení nezahrnulo látky, jejichž monitoring je nyní požadován, a u hodnocených látek chyběly aktuální poznatky o jejich vlivu na zdraví a životní prostředí. Bez těchto údajů nelze objektivně vyhodnotit dopady spalovny. Skutečnost, že uvedené látky pocházejí z různých zdrojů, naopak odůvodňuje potřebu referenční lokality pro odlišení příspěvku spalovny od požadového znečištění.
24. Žalobce připomíná právo každého na příznivé životní prostředí, právo na informace o stavu životního prostředí, které nelze zajistit bez adekvátního monitoringu všech relevantních látek emitovaných ze spalovny v kontextu principu předběžné opatrnosti a povinnosti přijmout ochranné opatření i v případě vědecké nejistoty, pokud hrozí nevratné poškození životního prostředí či lidského zdraví. Žalovaný sice zajistil imisní monitoring dle metodiky, avšak jeho rozsah neodpovídá závažnosti možných dopadů spalovny na zdraví a životní prostředí. Monitoring nenaplnuje požadavky ani účel právních předpisů, neboť nemožňuje objektivně posoudit vlivy spalovny, sledovat působení znečištění ze ZEVO a jeho možné důsledky.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

25. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 22. 9. 2025 navrhl podanou žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
26. Ohledně námitek týkající se samotného **procesu změny integrovaného povolení** žalovaný odkazuje na § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci, kde odborný pojem zařízení není vázán na konkrétní budovu či technologii, ale na funkční a místní celek, ve kterém je vykonávána povolená činnost. Jedná se o režim podstatné změny integrovaného povolení (§ 19a odst. 2 téhož zákona), ve smyslu zákona o integrované prevenci nedochází k zániku jednoho zařízení a vzniku nového zařízení; Faktické stavební odstranění provozních budov nemá na hodnocení vliv. V takovémto řízení se postupuje přiměřeně podle § 3 až 15 téhož zákona, to jest úpravy kompletního procesního postupu pro vydání nového integrovaného povolení. Z tohoto důvodu nejsou účastníci kráceni na jakýchkoliv právech a není oslabena ani ochrana životního prostředí.
27. K námitkám týkajícím se **požadavků § 1 odst. 1 o integrované prevenci** žalovaný uvádí, že jejich naplnění vychází již ze žádosti provozovatele, která odpovídá nejlepším dostupným technikám (BAT) a rozhodnutím správních orgánů obou stupňů. Souhrn stanovených opatření a podmínek zajišťuje dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí při provozu zařízení, jak uvedené ustanovení vyžaduje.
28. Žalobce nesprávně chápe právní povahu a funkci **hierarchie odpadového hospodářství** (§ 3 téhož zákona). Prezentuje ji jako vylučovací systém, v němž nižší stupeň (energetické využití) automaticky znemožňuje vyšší stupeň (recyklace, předcházení vzniku). Takový výklad odporuje textu i smyslu zákona. Argumentace žalobce vychází ze spekulativního předpokladu, že ekonomické zájmy provozovatele převáží nad jeho zákonnými povinnostmi, aniž bere v úvahu, že provoz zařízení se řídí právně závaznými podmínkami

integrovaného povolení. Tyto podmínky tvoří rámec provozu, který předchází rizikům, na něž žalobce poukazuje.

29. K § 3 odst. 2 a 4 zákona o odpadech žalovaný uvádí, že podmínky provozu podporují předcházení vzniku odpadu a recyklaci viz podmínka C.4 – vyloučení recyklovatelných materiálů a podmínka D.3.3 – pružné omezení provozu při nedostatku zbytkového odpadu. Provoz tak nenarušuje recyklační cíle ani závazky cirkulární ekonomiky.
30. K námitce rozporu se Stockholmskou úmluvou žalovaný uvádí, že podmínka C.12 ukládá nakládání s odpady obsahujícími POP podle nařízení EU 2019/1021. Technologie BAT minimalizuje emise a zajišťuje jejich destrukci, což odpovídá cílům úmluvy.
31. K obavě z kapacity zařízení žalovaný odkazuje na předcházející rozsudek a uvádí, že podmínka D.3.3 ukládá snížení provozu při nedostatku odpadu. Tvrzení o spalování recyklovatelných materiálů odporuje podmínce C.4 (prohlášení o materiálové nevyužitelnosti). Spolu se zákazem dovozu odpadu (C.13) tvoří tato opatření rámec zajišťující flexibilní provoz a respektování hierarchie. K námitce neplnění podmínek žalovaný odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
32. K námitce rozporu s nařízením EU o taxonomii žalovaný uvádí, že nařízení definuje spalování odpadu jako činnost, která může významně poškozovat oběhové hospodářství, avšak s výjimkou nerecyklovatelného odpadu. Zařízení slouží k energetickému využití zbytkového odpadu, což je v souladu s hierarchií a představuje alternativu ke skládkování. Tím podporuje cíle oběhového hospodářství, nikoli je poškozují.
33. **K absenci hodnocení zdravotních rizik PBDD/F** žalovaný odkazuje na odůvodnění rozhodnutí a uvádí, že povinnost monitorovat emise dvakrát ročně (A.1.1.3) je nadstandardní opatření vycházející ze zásady předběžné opatrnosti. Pro PBDD/F neexistují emisní limity ani v legislativě, ani v závěrech BAT, takže správní orgán nebyl povinen monitoring stanovit. Povinnost sledovat emise (A.1.1.3) je nad rámec zákona a BAT zavedena z důvodu vědecké diskuse a zásady předběžné opatrnosti. Cílem je získat data pro ověření účinnosti technologie a případný přezkum podmínek dle § 18 odst. 3 zákona o integrované prevenci; nejprve je nutné získat data pro smysluplné hodnocení rizik. Akumulaci PBDD/F v pevných zbytcích nelze vyloučit, nicméně podmínky C.11 a C.12 ukládají ověření nebezpečných vlastností popela a strusky a postup dle nařízení EU o perzistentních organických látkách (POP). Tím je dosaženo kontroly i této potencionální cesty expozice bez snížení účinnosti technologie čištění spalin pro emise do ovzduší.
34. K tvrzení o povinnosti hodnocení zdravotních rizik dle Autorizačního návodu SZÚ AN 17/15 žalovaný uvádí, že tento dokument je pouze metodickým pokynem pro sjednocení postupů tam, kde se hodnocení provádí. Nejde o obecně závazný předpis a nestanoví povinnost hodnotit rizika pro každou sledovanou látku. Ani § 13 zákona o integrované prevenci takovou povinnost neukládá.
35. Kombinace technických a monitorovacích podmínek v integrovaném povolení představuje komplexní a přiměřený přístup. Vícestupňový systém čištění spalin (adsorpce na aktivním uhlí, SCR) odpovídá BAT pro záchyt perzistentních organických látek. Proto žalovaný neshledává potřebu samostatné podmínky analýzy rizik dle § 13 odst. 4 písm. e) zákona, neboť rizika jsou dostatečně ošetřena monitoringem a technickými opatřeními. Vydaná rozhodnutí zajišťují dle žalovaného zákonnou povinnost chránit zdraví a životní prostředí. Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

36. **K námitce nedostatečného monitoringu PCDD/F** žalovaný uvádí, že stanovená četnost a způsob monitoringu (A.1.1.2) odpovídají Prováděcímu rozhodnutí Komise (EU) 2019/2010, které je závazné a v tabulce 7 stanoví dvě rovnocenné varianty: krátkodobé vzorkování 1× za 6 měsíců nebo dlouhodobé 1× měsíčně. Volba mezi nimi je otázkou správního uvážení, které žalobce nezpochybnil relevantními argumenty. Námitka, že krátkodobá měření nezachytí nestabilní stavy, je nedůvodná, neboť BAT závěry tyto stavy zohledňují. Dodržením jedné z variant je naplněn požadavek vysoké úrovně ochrany.
37. Rozhodnutí navíc obsahuje nadstandardní opatření: v prvních 12 měsících provozu se četnost měření zvýší na 4× ročně (I.2), což je projev zásady předběžné opatrnosti. Právní předpisy neukládají nezávislé třetí vzorkování, avšak podmínka D.2.7 stanoví povinnost předběžného zveřejnění termínů měření, což umožňuje veřejnou kontrolu a případné paralelní měření externími subjekty.
38. **K námitce nedostatečného imisního monitoringu** žalovaný uvádí, že rozsah a umístění stanic (D.2.4) vychází z návrhu ČHMÚ a rozptylové studie EIA, aby reprezentovaly místa maximálního vlivu. Monitoring je preventivní, protože EIA uzavřela, že provoz nebude mít významný vliv na ovzduší; jeho účelem je ověřit závěry studie, nikoli plošný výzkum.
39. Požadavek žalobce na rozšíření monitoringu je nepřiměřený – pro většinu navrhovaných látek nejsou imisní limity ani validované metody, což by odporovalo zásadě právní jistoty. Návrh referenční lokality jde nad rámec integrovaného povolení a patří do oblasti výzkumu. Stanovený monitoring je nadstandardní a preventivní, rozšíření není účelné vzhledem k závěrům EIA.
40. Nesouhlasí i tvrzení, že EIA byla nedostatečná; hodnotila látky stanovené právními předpisy. Skutečnost, že povolení nad rámec EIA ukládá monitoring dalších látek (např. PBDD/F), je projevem zásady předběžné opatrnosti, nikoli nápravou vady EIA. Správní orgány stanovily rozsah monitoringu účelně a proveditelně; návrh žalobce je bez opory v právu a metodách. Transparentnost je zajištěna – podmínka D.2.7 ukládá zveřejnění výsledků emisního i imisního monitoringu.

IV. Vyjádření OZNR

41. Osoba zúčastněná na řízení spolek **Náš domov, z. s.** [OZNR I] se ve svém vyjádření ze dne 9. 9. 2025 ztotožňuje s podanou žalobou. OZNR se nejprve vymezuje proti neúplnosti odůvodnění a nevypořádání vlastních připomínek v rámci vydaných rozhodnutí a stanoviska EIA, což má dle jejího názoru za následek jejich nezákonnost.
42. Osoba zúčastněná na řízení společnost **ZEVO Vráto, a. s.** [OZNR II], vlastníkem zamýšleného zařízení, ve svém vyjádření ze dne 15. 9. 2025 navrhla zamítnutí žaloby. OZNR poukazuje na předcházející rozsudek a má za to, že i v tomto případě je nutno žalobu zamítnout, neboť žalobce vznáší obdobné argumenty (princip předvídatelnosti). Námitky týkající se rozporů s cílem zákona o integrované prevenci a námitky nestanovení všech nezbytných podmínek integrovaného povolení byly fakticky uplatněny již v uvedené věci s tím rozdílem, že nyní jsou tyto věcně obdobné námitky vztahovány k zákonu o integrované prevenci. Námitky byly rovněž již opakovaně vypořádány správními orgány (nyní přezkoumávané řízení; proces EIA; územní řízení).

43. Dle OZNR bylo možné vydat rozhodnutí o změně, jedná se o podstatnou změnu – klíčová je činnost, nikoli konkrétní stavba. Pojem „zařízení“ je nutno vnímat jako provozní areál, průmyslový podnik v dané lokalitě. V tomto případě dochází k modernizaci a technologické obměně činnosti energetické výroby v téže lokalitě s obdobným účelem – produkce energie. Přejít z výtopny na ZEVO je sice technologickou změnou, ale z pohledu zákona o integrované prevenci jde o pokračování a rozvoj průmyslové činnosti v areálu. Současně proces podstatné změny obsahově odpovídá novému integrovanému povolení.
44. OZNR neshledává ani rozpor s cíli zákona o integrované prevenci. Již v předcházejícím rozsudku soud uvedl, že záměr je v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.
45. K otázce kapacity zařízení OZNR odkazuje na Plán odpadového hospodářství Jihočeského kraje pro období 2016–2025 s výhledem do roku 2035 (aktualizace 2023). Ve směrné části (str. 20) se předpokládá výstavba jednoho ZEVO s kapacitou nad 160 tis. t/rok energeticky využitelných odpadů, doplněného jedním až dvěma ZEVO menších kapacit. V závazné části (str. 48) je mezi strategickými cíli uvedeno „maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů“. Plán dále ukládá podporu energetického využívání směšného komunálního odpadu. Z toho vyplývá, že ZEVO Vráto je v souladu s platným plánem odpadového hospodářství. Celková bilance energeticky využitelných odpadů ze svozové oblasti je 242 820 t/rok dostupných v době plánovaného zprovoznění ZEVO Vráto, tj. v roce 2029 tak, jak plyne ze svozové studie Jihočeského kraje. Kapacita ZEVO Písek činí 50.000 t/rok, kapacita ZEVO Planá nad Lužnicí činí 40.000 t/rok (bez drceného dřeva). Společně s kapacitou ZEVO Vráto je celková kombinovaná kapacita 250.000 t/rok, což téměř přesně odpovídá bilanci energeticky využitelných odpadů ve svozové oblasti dle svozové studie. K možnosti snížení výkonu v případě nedostatku odpadu se v minulosti vyjádřil i zdejší soud. Samotný záměr je navržen jako doplněk k systému třídění a recyklace, nikoli jako náhrada; zařízení bude využívat zbytkový odpad.
46. K rozporu se Stockholmskou úmluvou OZNR uvádí, že úmluva neobsahuje přímo závaznou právní úpravu. Není zřejmé, jak by správní orgány mohly její požadavky zohlednit, jsou-li vázány zásadou zákonnosti (§ 2 odst. 1 správního řádu) a nemohou postupovat mimo zákonný rámec. Pokud žalobce dovozuje, že bez posouzení úmluvy nelze naplnit cíle zákona o integrované prevenci, OZNR připomíná, že tento zákon stanoví hlediska, která musí správní orgány posuzovat, a ta jsou pro jejich rozhodování jediná relevantní. Obdobnou námitku žalobce již v minulosti zdejší soud zamítl.
47. Hodnocení zdravotních vlivů žalobcem namítaných látek bylo provedeno a byl zaveden jejich rozšířený monitoring. Autorizovaný návod AN 17/15 SZÚ byl zohledněn v procesu EIA, přičemž nelze opomíjet, že předpokládaný imisní vliv provozu stavby je dle EIA zanedbatelný. Při rozhodování byly řešeny perzistentní organické polutanty (POP). Zvolené řešení respektuje technologickou praxi existujících zařízení i vývoj moderních technologií; rozklad dioxinů probíhá již ve spalovací komoře při teplotách nad 800 °C.
48. Emise PCDD/F, PCB a těžkých kovů jsou zachycovány ve druhém stupni čištění spalin dávkováním adsorbentu (směs hydroxidu vápenatého a aktivního uhlí) do proudu spalin přes tkaninový filtr č. 2. Produkty reakce a nezreagovaný adsorbent jsou následně odloučeny a vedeny před filtr č. 1, kde se odděluje popílek a zbytky reakcí, které jsou dopravovány do společného sila. V navazujícím katalytickém reaktoru dochází k redukci NO_x a

nízkoteplotní destrukci dioxinů, čímž jsou zajištěny garantované emisní hodnoty v souladu s požadavky BAT 30.

49. Zařízení ZEVO bude vybaveno nejmodernějšími technologiemi čištění spalin dle BAT. Závazné stanovisko EIA dále obsahuje podmínky pro monitoring emisí a imisí, včetně podmínky č. 2 pro monitoring bromovaných dioxinů.
50. Osoba zúčastněná na řízení **Spolek T.G.M. novevrato.cz** [OZNR III] se ve svém vyjádření ze dne 8. 9. 2025 ztotožnil s podanou žalobou. OZNR poukazuje na nadbytečnou kapacitu ZEVO a možný negativní dopad na plnění recyklačních cílů. Kapacita je vyšší než produkce SKO pro celý Jihočeský kraj tím spíše, že se plánuje stavba dalších ZEVO.

V. Replika žalobce

51. Žalobce ve své replice ze dne 19.11.2025 setrval na podané žalobě a vymezil se (obdobně jako v žalobě) proti vyjádření OZNR II) společnosti ZEVO Vráto. Žalobce nepovažuje předcházející rozsudek za přenositelný – obdobný. Námitky žalobce nyní směřují pro zajištění podmínek pro nakládání s odpady v souladu s právní úpravou.
52. Dle žalobce se jedná o nové zařízení – ZEVO, které zcela nahrazuje stávající zařízení – výtopnu. Provoz starého zařízení je ukončen a zařízení je odstraněno. Vzniká zcela nové zařízení – novostavba. Proto mělo být vydáno nové integrované povolení. Rozhodné jsou činnosti dle přílohy zákona o integrované prevenci – stávající zařízení dle bodu 1.1 je nahrazováno zařízením dle bodu 5.2. Nejedná se o stejné zařízení, nejedná se o stejnou činnost. Není zde co měnit; nejedná se o úpravu části zařízení.
53. Co se týče hierarchie odpadového hospodářství, žalobce popisuje, že prioritou je předcházení vzniku odpadu, nelze-li, pak jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití včetně energetického využití a není-li ani to možné, pak jeho odstranění. Nelze však povolit provoz zařízení, které je v rozporu s tímto požadavkem; je nezbytné doložit, že provozem zařízení nedojde k narušení hierarchie. Nejenže dle žalobce není doloženo, že provoz zařízení neohroží naplnění hierarchie, s ohledem na kapacitu zařízení je zřejmé, že k porušení dojde, neboť aby byla naplněna kapacita, bude zařízení pohlcovat odpad, který by měl být recyklován. Uvádí-li OZNR II), že zdejší soud v minulé věci opak, pak tomu tak není.
54. Závazné stanovisko EIA odkazuje na „Svozovou studii odpadů do ZEVO – Jihočeský kraj“, podle níž činí předpoklad produkce SKO, OO a OEVO v roce 2030 cca 306 364 t/rok. Podle cílů odpadového hospodářství má být 60 % tohoto množství energeticky využito. Plánovaná kapacita ZEVO Vráto (160 000 t/rok) představuje asi 52 % předpokládané produkce, zbývajících 48 % je určeno pro přípravu k opětovnému použití a recyklaci. Již od roku 2025 má být podle přílohy č. 1 k zákonu č. 541/2020 Sb. dosaženo recyklace komunálních odpadů nejméně na úrovni 55 %; od roku 2030 60 %; do roku 2035 65 %. Kapacita ZEVO Vráto představuje cca 52 % předpokládané produkce odpadu, k recyklaci proto zbývá méně, než legislativa požaduje. Lze-li očekávat pokles objemu svozu odpadu, pak kapacita ZEVO bude v poměru k produkci odpadů stále vyšší. Nehledě na další plánovaná ZEVO – celkem 210 000 t/rok, tj. skoro bilance energeticky využitelných odpadů ve svozové oblasti dle svozové studie – 242 820 t/rok v roce 2029. Obsah Plánu odpadového hospodářství Jihočeského kraje, ani studie proveditelnosti, na tomto nic nemění. I kdyby zařízení

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

fungovalo na 1/3 výkonu „jen“ 105,6 tis. t/rok, bude se jednat min. o cca 34 % odpadu kraje, což je v rozporu s cílem odpadového hospodářství energeticky využívat v roce 2034 a dále nejvýše 25 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných v ČR.

55. Záměr není dle žalobce navržen jako doplněk k systému třídění a recyklace, neboť kapacitně přesahuje zpracování množství odpadu dle hierarchie odpadového hospodářství. Sama podmínka C.4 pak nic nezajišťuje, neboť zde nejsou žádná stanovená kritéria a umožňuje spalovat jakýkoli odpad na základě pouhého administrativního prohlášení.
56. Žalobce uvádí, že BAT zahrnuje prevenci vzniku perzistentních organických látek, což nebylo zohledněno. Spalovny emitují široké spektrum škodlivin, nejen PBDD/F, VOC, PFAS, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen. Monitoring postrádá referenční lokalitu a nezahrnuje všechny látky, zejména PFAS. U endokrinních disruptorů nelze spoléhat na limity, neboť působí i v nízkých koncentracích; je nutné uplatnit princip předběžné opatrnosti (§ 13, § 17 odst. 1, § 18 odst. 1 zákona č. 17/1992 Sb.), což se nestalo. Absence limitů či monitoringu neznamena neexistenci rizik, jak tvrdí OZNR II); odborné podklady dokládají opak. Nedostatek regulace u látek bez mezních hodnot vyžaduje referenční lokalitu pro posouzení vlivu spalovny, což žalobce požadoval. Odkaz na vyhodnocení vlivů v dokumentaci EIA je obecný a nesouvisí s námitkami, které směřují k závazným podmínkám provozu. V dokumentaci chybí i údaje o vlivu bromovaných dioxinů. Tvrzení o „nezměněném expozičním scénáři“ nevyvrací požadavek na monitoring a minimalizaci zátěže; naopak potvrzuje nenaplnění požadavků zákona na integrovanou prevenci.

VI. Posouzení věci krajským soudem

57. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších zákonů, dále jen „s. ř. s.“).
58. Krajský soud rozhodl bez jednání (§ 51 s. ř. s.).
59. Žaloba není důvodná.
60. Žalobce většinu svých námitek propojuje s námitkou nepřezkoumatelnosti; porušením § 50 odst. 3 a 4 správního řádu; nedostatečným odůvodněním ve smyslu § 68 odst. 3 téhož zákona a dále i § 89 odst. 1 správního řádu ve vztahu k samotnému žalovanému, který dle žalobce vady prvostupňového řízení aproboval. Tyto námitky nejsou důvodné. Vydaná rozhodnutí jsou podrobně a přesvědčivě odůvodněny. Je zřejmé o čem, proč a na základě čeho bylo rozhodnuto. Na námitky žalobce je reagováno. Unifikovaná námitka žalobce, že žalovaný „v rozporu se zásadou dvojinstančnosti správního řízení – nepřezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu odvolacích námitek, jakož ani z úřední povinnosti celkově z hlediska zákonnosti a veřejného zájmu.“, není důvodná. Žalobce neuvádí, které konkrétní námitky žalovaný opomenul. Nesouhlas žalobce s věcnými závěry žalovaného nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí či porušení pravidel rozsahu přezkumu (§ 89 odst. 2 správního řádu).
61. Jak shrnuje žalovaný, cílem záměru je „*vybudování zařízení ZEVO Vráto, které bude energeticky využívat směsný komunální odpad (SKO), objemný odpad a ostatní energeticky využitelné odpady s roční kapacitou 160 000 tun. Tato změna je klíčová pro odklon od Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.*

skládkování a přispění k plnění cílů hierarchie odpadového hospodářství. ZEVO Vráto výrazně sníží emise CO2 náhradou stávajícího hnědouhelného kotle K21 a odstavením dalšího kotle K11 v zařízení provozovatele v Novohradské ulici.“ Zařízení ZEVO splňuje nejpřísnější limity podle evropských závěrů o nejlepších dostupných technikách (BAT). Kromě základních látek má stanoveny i limity pro těžké kovy, dioxiny a organické látky, které u nahrazovaných uhelných kotlů nebyly takto řešeny. Emisní limity ZEVO jsou nastaveny na zlomky hodnot stávajících uhelných kotlů (viz dokumentace EIA), které již nebudou nadále provozovány.

VI.A Předcházející rozsudek

62. Jak již soud nastínil v úvodu tohoto rozsudku, v rámci předcházejícího rozsudku č. j. 65 A 3/2025-226 se krajský soud zabýval rozhodnutím o umístění daného záměru – rozhodnutím stavebního úřadu Magistrátu města České Budějovice ze dne 21. 5. 2024, č. j. SU/4331/2023-36, a odvolacím rozhodnutím Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 20. 1. 2025, č. j. KUJCK 141588/2024.
63. Krajský soud se v rámci svého předcházejícího rozsudku neshledal žalobcem namítané vady územních rozhodnutí, ani dosavadních závazných stanovisek EIA. Tehdejší a nynější žalobní námitky se do velké míry překrývají. V rámci předcházejícího rozsudku nebyl zjištěn rozpor záměru s hierarchií odpadového hospodářství, nebyla zjištěna ani nadbytečná kapacita záměru, a to ani v návaznosti na další plánované ZEVO v kraji. Zjištěn nebyl ani rozpor se Stockholmskou úmluvou, nebyl zjištěn ani nesoulad záměru s BAT. Stejně tak nebyly zjištěny ani nedostatky imisního monitoringu, nebyly shledány ani námitky týkající se PCDD/F a jiných POP.
64. Stavební úřad uvedeným rozhodnutím stanovil řadu podmínek umístění stavby, mj. i povinnost dodržet:
- podmínky závazného stanoviska Krajského úřadu Jihočeského kraje, Odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví, oddělení ochrany ovzduší a nakládání s odpady, ze dne 11. 8. 2022, č. j. KUJCK 86779/2022 - k povolení umístění vyjmenovaného stacionárního zdroje znečišťování ovzduší. V bodě 31 byly konstatovány stanovené emisní limity a podoba monitoringu jejich dodržování. Rovněž stanovena podmínka, že zařízení bude zpracovávat pouze odpady „[p]rokazatelně vznikající na území Jihočeského kraje a přilehlých ORP. Jako případný potřebný doplněk pro plné využití kapacity ZEVO i odpady prokazatelně vznikající na území ostatních krajů České republiky. V zařízení se nesmí využívat žádný odpad, dovážený ze zahraničí.“
 - podmínky závazného stanoviska Ministerstva životního prostředí k posouzení vlivů provedení záměru ZEVO Vráto České Budějovice na životní prostředí, ze dne 29.4.2022, č. j. MZP/2022/510/548, sp. zn. ZN/MZP/2021/510/96. V bodě 32 stanoveno naplňování BAT a ve vztahu k integrovanému povolení dále:
 - 1) „*monitoring emisí bromovaných dioxinů ve vyčištěných spalinách ze ZEVO vypouštěných do vzduchu s min. frekvencí monitorování 1x za 6 měsíců při provozu záměru (...)*

- 2) *plán imisního monitoringu okolí ZEVO se zaměřením na ZEVO (ve spolupráci s ČHMÚ), ve kterém budou zhodnoceny předpoklady přínosu tohoto monitoringu z hlediska eliminace možných negativních vlivů na ovzduší...*“
 - 3) na základě výsledků zkušebního provozu provést výstupní bilanci PCDD/F;
 - 4) případný imisní monitoring realizovat v souladu s podmínkami integrovaného povolení; výsledky monitoringu zveřejňovat on-line;
65. Obecně je nutno konstatovat, že stanovisko EIA je pro navazující řízení (územní řízení, řízení o integrovaném povolení) závazným podkladem. Pokud je v navazujícím řízení vydáno rozhodnutí, jehož podkladem je závazné stanovisko EIA a toto rozhodnutí je napadeno odvoláním, je odvolací správní orgán povinen postupem dle § 149 odst. 7 správního řádu povinen vyžádat potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od nadřízeného správního orgánu příslušného k vydání závazného stanoviska. Tak bylo postupováno jak v případě územního řízení, tak v rámci nynějšího správního řízení. Stanovisko EIA není samo o sobě soudně přezkoumatelné, jeho přezkum je možný až v rámci žaloby proti konečnému rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2011, č. j. 2 As 75/2009-113, č. 2434/2011 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2025, č. j. 6 As 287/2024-54, bod 16 a násl.).
66. Co se rozlišení otázek územního řízení a řízení o změně integrovaného povolení týče, jak vyložil již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 6. 1. 2016, č. j. 3 As 13/2015-200, „[r]ozhodnutí o umístění stavby vymezuje stavební pozemek, umísťuje navrhovanou stavbu, stanoví její druh a účel, podmínky pro její umístění, pro zpracování projektové dokumentace, pro vydání stavebního povolení, pro ohlášení stavby a pro napojení na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu (§ 79 stavebního zákona). Účelem řízení o integrovaném povolení je pak dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku a omezování znečištění vznikajícího v důsledku průmyslových činností. V řízení o integrovaném povolení jsou tak řešeny podmínky vztahující se k technologii a provozu zařízení. Správní orgán v souladu s § 14 odst. 3 zákona o integrované prevenci individuálně stanoví nejlepší dostupné techniky pro konkrétní záměr, přičemž má k dispozici nástroje pro jejich odborné posouzení (srov. § 5 či § 11 zákona o integrované prevenci).“ Předmět jednotlivých řízení pak vymezuje i to, čím se může soud zabývat.
67. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dále podotýká, „že nezávislost územního rozhodnutí na integrovaném povolení potvrzuje i § 46 zákona o integrované prevenci, který evidentně počítá s možnostmi, že územní rozhodnutí bude vydáno před i po integrovaném povolení. Naplnění požadavků integrované prevence je podstatné teprve pro vydání stavebního povolení, neboť § 45 zákona o integrované prevenci stanoví, že stavební povolení pro zařízení vymezená tímto zákonem nelze vydat bez pravomocného integrovaného povolení.“ Dle § 46 odst. 1 zákona o integrované prevenci platí, že povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštních právních předpisů a správních aktů, které integrované povolení nezahrnuje, zůstávají integrovaným povolením nedotčeny.
68. Jakkoli soud přezkoumává napadené rozhodnutí nezávisle na územním rozhodnutí, neshledal žádné důvody, pro které by se měl v rámci svého aktuálního posouzení od již vyslovených závěrů odchýlit.

VI.B (Ne)možnost vydání změny integrovaného povolení

69. Na prvním místě se krajský soud zabýval tím, zda bylo možné v tomto případě vést řízení o změně integrovaného povolení ve smyslu § 19a zákona o integrované prevenci. Žalobce má za to, že mělo být vedeno řízení o žádosti o vydání nového integrovaného povolení (§ 3 odst. 1 téhož zákona) a z tohoto důvodu nemělo být rozhodnutí o změně integrovaného povolení vydáno.
70. Skutkový stav je v tomto případě nesporný (podaná žádost, stavební záměr, odstranění dosavadní stavby/provozu). Z tohoto důvodu se jím krajský soud více nezabývá.
71. Původní provoz – „Výtopna Vráto“ je dle integrovaného povolení:
„Zařízení neuvedené v příloze č. 1 k zákonu o integrované prevenci; spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu menším než 50 MW (podlimitní ke kategorii „1.1. Spalování paliv v zařízeních o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW nebo více“, uvedené v příloze č. 1 zákona o integrované prevenci).“
 Dle změněného integrovaného povolení se jedná o průmyslovou činnost dle přílohy 1 k zákonu o integrované prevenci:
*„5.2 a) Odstranění nebo využití odpadu v zařízeních určených k tepelnému zpracování odpadu, bod a) při kapacitě větší než 3 t za hodinu v případě ostatního odpadu. – hlavní činnost
 1.1 Spalování paliv v zařízeních o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW nebo více.“*
72. V případě změny integrovaného povolení zákon odlišuje podstatnou změnu [§ 2 písm. i) zákona o integrovaném povolení] a nepodstatnou změnu. Dle § 19a odst. 2 věty druhé téhož zákona platí, že *dojde-li úřad k závěru, že se jedná o podstatnou změnu zařízení, v řízení se dále postupuje obdobně podle § 3 až 15. Pokud úřad dojde k závěru, že se nejedná o podstatnou změnu v zařízení, pokračuje v řízení o žádosti podle odstavce 4 a správního řádu. Ustanovení § 3 až § 15 téhož zákona poté upravují řízení o žádosti o vydání integrovaného povolení.*
73. Žalobce sice namítá, že vzhledem k tomu, že se dle jeho názoru jedná o zcela nový, samostatný záměr, nemohlo být vydáno rozhodnutí o změně integrovaného povolení, žádným způsobem však již neuvádí, jak by se takováto eventuální vada mohla dotknout jeho veřejných subjektivních práv, jeho právní sféry. Vyzval-li by správní orgán žadatele ke změně jeho žádosti, ev. posoudil-li by podle obsahu podanou žádost jako žádost o vydání nového integrovaného povolení, není zřejmé, jak by se tato skutečnost sama o sobě projevila v právní sféře žalobce. Dle citovaného ustanovení § 19a odst. 2 věty druhé zákona o integrované prevenci se v případě podstatné změny zařízení postupuje *obdobně* jako v případě řízení o žádosti o vydání integrovaného povolení. Postupuje-li se obdobně, pak to znamená, že odkazovaná ustanovení § 3 až 15 se použijí v plném rozsahu (oproti znění do 18. 3. 2013, kdy zákon stanovoval přiměřený postup dle uvedených ustanovení; srov. čl. 41 Legislativních pravidel vlády v dobovém či aktuálním znění).
74. Hodnocením toho, zda se v tomto případě jedná o podstatnou změnu se žalovaný zabýval na str. 8 a násl. svého rozhodnutí v kontextu rozhodnutí krajského úřadu. Záměr hodnotil dle kategorie 5.2 a) přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci a jako záměr podléhající

posuzování vlivů na životní prostředí. Argumentací žalobce ohledně nového zařízení se žalovaný nezabýval, neboť tato námitka byla vznesena až v podané žalobě.

75. Jelikož dospěl krajský soud k závěru, že vedení řízení o podstatné změně povolení se oproti řízení o žádosti o nové povolení projeví v právní sféře žalobce obdobným způsobem, neshledává účelným se touto námitkou podrobněji zabývat. Proto pouze ve stručnosti uvádí, že za určující považuje krajský soud samotnou změnu průmyslové činnosti. Dosavadní průmyslová činnost dle bodu 1.1. se mění na činnost dle bodu 5.2. Jedná se o změnu dosavadního zařízení, jeho kompletní úpravu z výtopny/teplárny na spalovnu odpadů – o změnu zařízení – stacionární technické jednotky, ve které probíhá daná průmyslová činnost [srov. § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci]. Argumentaci žalobce směřující k zániku věci (aktuálního zařízení) a vybudování nového zařízení neshledává soud důvodnou, neboť za zásadní považuje to, že dochází ke změně průmyslové činnosti zařízení nehledě na rozsah stavebně-technických úprav zařízení. Pro úplnost lze dodat, že změna teplárny na spalovnu odpadů byla v minulosti soudy uváděna jako příklad podstatné změny [Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2020, č. j. 52 A 58/2017-232, bod 28 (rozsudky správních soudů jsou dostupné na www.nssoud.cz)].

VI.C Cíle zákona o integrované prevenci a zákona o odpadech

76. Jádrem žalobních námitek v této části žaloby je to, že s ohledem na kapacitu záměru ZEVO Vráto dojde k narušení hierarchie odpadového hospodářství, ke znemožnění plnění recyklačních cílů, tedy k omezení jiných ekologicky šetrnějších způsobů nakládání s odpadem, či dokonce nedojde k omezování produkce odpadů – právě naopak. Žalobce má jednoduše za to, že ZEVO bude nutno „krmit“, a to za každou cenu.
77. Plánování podoby ZEVO a jeho zasazení do hierarchie odpadového hospodářství je jak politickou otázkou, tak otázkou, která již byla řešena k obdobným námitkám i v rámci územního řízení, v jehož rámci bylo ZEVO daných parametrů umístěno. V bodech 123 a násl. předchozího rozsudku se krajský soud zabýval námitkami rozporu záměru s hierarchií odpadového hospodářství, v bodech 158 a násl. se soud zabýval námitkami nadměrné kapacity záměru. S ohledem na podobu tehdejších námitek se soud zabýval i otázkami variant záměru (bod 174 a násl), stejně tak i související argumentací dalších záměrů ZEVO v kraji (bod 193 a násl). Nebyl zjištěn nesoulad s plánem odpadového hospodářství, ani to, že by ZEVO bylo dimenzováno tak, že by mělo nadměrně odebírat odpad z jiných krajů (pouze jako doplnění), stejně tak nebylo ani zjištěno, že by mělo bránit recyklaci.
78. Jakkoli změna integrovaného povolení ve své úvodní části obsahuje popis samotného zařízení, jeho kapacity, svozu odpadu atd., nejedná se o otázky, které by byly závazně řešeny právě v rámci integrovaného povolení. Integrované povolení není nástrojem plánování systému odpadového hospodářství, nýbrž nástrojem prevence konkrétních škodlivých účinků.
79. Krajský soud ve vztahu k těmto otázkám může pouze opětovně citovat rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 13/2015-200, že „[v] řízení o integrovaném povolení jsou tak řešeny podmínky vztahující se k technologii a provozu zařízení. Správní orgán v souladu s § 14 odst. 3 zákona o integrované prevenci individuálně stanoví nejlepší dostupné techniky pro konkrétní záměr, přičemž má k dispozici nástroje pro jejich odborné posouzení (srov. § 5 či § 11 zákona o integrované prevenci).“ Stanovení kapacity zařízení, jeho zakotvení a role v hierarchii Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

odpadového hospodářství (§ 3 odst. 1, 2 a 3 zákona o odpadech) nespadá pod integrované povolení. Dle krajského soudu není v rámci tohoto řízení rozhodné, jak žalobce namítá, zda kapacita zařízení je zbytečně vysoká, jestliže z odkazovaných podkladů (zejména plán odpadového hospodářství kraje) nelze dospět k závěru, že zařízení jako zdroj znečištění by bylo zcela zbytečné.

80. Žalobce se ve svých námitkách dovolává *Plánu odpadového hospodářství Jihočeského kraje 2016-2025 s výhledem do roku 2023 (aktualizace 2023)*, dostupný např. on-line na <https://zp.kraj-jihocesky.cz/oddeleni/eia-sea-ippc-koncepce/koncepce-studie/plan-odpadoveho-hospodarstvi-jihoceskeho-kraje>. Z tohoto plánu lze vyčíst nejen předpokládané údaje o množství řešeného odpadu v kraji, ale rovněž i koncepci jeho likvidace. Závazná část plánu klade důraz na dodržování hierarchie odpadového hospodářství a naplňování zákonem stanovených cílů. Směrná část poté podporuje záměry na výstavbu ZEVO dle aktuálních potřeb obcí/regionu/kraje (str. 13); předpokládá výstavbu „1 ZEVO o kapacitě nad 160 tis. t/rok energeticky využitelných odpadů, doplněného 1 až 2 ZEVO menších kapacit“ (str. 19). To koresponduje s nyní řešeným záměrem, přičemž zohledňuje-li žalobce současně i výstavbu ZEVO Český Krumlov/Domoradice, ZEVO Planá nad Lužnicí a ZEVO Písek, pak ani samotná směrná část stavbu všech těchto ZEVO primárně nepředpokládá. Je zřejmé, že nyní řešený záměr plánu odpadového hospodářství odpovídá.
81. Povolovací procesy jednotlivých ZEVO jsou sekvenční a kapacitní přebytek lze regulačně řešit v následných řízeních (obdobně i bod 194 předcházejícího rozsudku). Stejně tak některé záměry nemusí být ve výsledku realizovány – zde pouze pro ilustraci srov. zastavení přípravy ZEVO Písek (Lidé v referendu rozhodli, že se ZEVO v Písku stavět nebude, dostupné na <https://www.mesto-pisek.cz/lide-v-referendu-rozhodli-ze-se-zevo-v-pisku-stavet-nebude/d-66114>; jedná se o mediálně známou skutečnost, kterou není nutno dokazovat, srov. nález Ústavního soudu ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. II. ÚS 3764/12, odst. 27).
82. Obává-li se žalobce toho, že provozovatel bude zjištěně ZEVO provozovat v rozporu s vydanými rozhodnutími a zákonem o odpadech (svozová oblast, další neupotřebitelnost spalovaného odpadu, regulace výkonu zařízení, § 35 odst. 3 zákona o odpadech,...), pak jakékoli porušení jednotlivých zákonů nebo i vydaných rozhodnutí může být ze strany orgánů státní správy sankcionováno – srov. např. přestupek dle § 37 odst. 3 zákona o integrovaném povolení s pokutou až 10 000 000 Kč dle odst. 5 písm. b) téhož ustanovení (*Právnícká nebo podnikající fyzická osoba se jako provozovatel zařízení dopustí přestupku tím, že provozuje zařízení bez platného integrovaného povolení, bez pravomocného rozhodnutí o podstatné změně integrovaného povolení nebo v rozporu s integrovaným povolením.*). Současně není důvod, pro který by krajský soud neměl *a priori* předpokládat, že provozovatel zařízení bude zákon a vydaná rozhodnutí respektovat. Do provozu jsou přijímány pouze stanovené odpady. Pokud by provozovatel přijímal k energetickému využití odpad v rozporu s hierarchií, jednalo by se o porušení zákona o odpadech. Bude-li se jednat o potenciálně materiálově využitelný odpad, musí v souladu s podmínkou C.4 být vydáno prohlášení o materiálové nevyužitelnosti s uvedením důvodu. Jedná se o zcela konkrétní podmínku založenou na faktické podobě odpadu. Jedná se o kontrolovatelný a přezkoumatelný postup stejně jako naplňování podmínky D.3.3 (regulace výkonu zařízení dle dostupného odpadu). V obecné rovině je možno připomenout, že přijímaný odpad, jakož i jeho soulad

s dokumentací, může být předmětem veřejnoprávní kontroly zejm. Českou inspekci životního prostředí.

83. Poukazuje-li žalobce na zřítnost provozu ZEVO a snahu o dosažení zisku, pak stejně lze nahlížet i na provoz zařízení hierarchicky nadřazených metod zpracování odpadu. Tyto budou mít s ohledem na hierarchii odpadového hospodářství při zpracování odpadu přednost. Rovněž nelze akceptovat myšlenku, že by provoz ZEVO měl vést k vyšší tvorbě odpadu – mezi tvorbou odpadu a jeho následným zpracováním takováto úměra není.
84. V tomto kontextu krajský soud nemůže dospět k závěru, že by došlo k porušení § 1 odst. 1 zákona o integrované prevenci. Dle tohoto ustanovení platí, že *účelem zákona je, v souladu s právem Evropské unie, dosáhnout vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku uplatněním integrované prevence a omezování znečištění vznikajícího činnostmi uvedenými v příloze č. 1 k tomuto zákonu*. V přezkoumávané věci nelze říci, že samotné řešení ZEVO by bylo kapacitně zcela zbytečné tak, aby to snad samo o sobě vedlo k popření vyjádřeného cíle tohoto zákona – omezování znečištění.
85. Za účelem naplnění citovaného účelu zákona o integrované prevenci byly ve smyslu § 13 odst. 3 písm. d) a odst. 4 téhož zákona stanoveny závazné podmínky provozu zařízení a postupy a opatření zabezpečující plnění těchto podmínek. Proti nim se žalobce dílčím způsobem rovněž vymezuje.

VI.D Podmínky provozu

86. Napadené rozhodnutí i jemu předcházející jsou založena na tom, že na základě výsledků posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA) není předpoklad významného zatížení okolí záměru z hlediska ochrany ovzduší. Již s tímto závěrem EIA žalobce, ani další spolky přihlášené jako OZNR nesouhlasí. Námitky, které vznáší, jsou založeny na prezentaci vlastních závěrů v kontextu odkazovaných odborných článků (cizojazyčné, z části nepřístupné bez zaplacení), avšak bez konkrétnějšího propojení s podobou samotného záměru, aplikovaných BAT – parametrů záměru, spalování, filtrace. Bez tohoto propojení se jedná pouze o obecnou polemiku bez hlubšího provázání s konkrétní podobou řešeného záměru. Obecnou roli jakýchkoli spaloven jako zdroje znečištění nelze popřít, rozdíl je však v zátěži, kterou mohou s ohledem na užití technologie nejen pro životní prostředí znamenat. Na tyto články žalobce odkazoval i v podaném odvolání. Žalobce nenamítá, že tato jeho argumentace by zůstala žalovaným opomenuta. V mezích uplatněných žalobních bodů krajský soud neshledal, že by se těmito články měl zabývat konkrétněji. Články se dle popisu žalobce zabývají dílem škodlivostí některých látek (ta není zpochybňována), dílem studii jedné či vícero cizozemských spaloven v minulosti. Obsah těchto článků žalobce zobecňuje na spalovny jako takové bez jakéhokoli zohlednění podoby konkrétní technologie nyní řešeného záměru.
87. Žalobce netvrdí, že co do technologie spalování, filtrace by záměr nevyhovoval BAT. Předkládá však následnou argumentaci založenou primárně na nedostatku monitoringu. Podoba a rozsah monitoringu však souvisí se samotnou úrovní technologie spalovacího procesu a filtrace. To žalobce zcela pomíjí.
88. Co se týče otázek BAT, ze správního spisu plyne, že žádostí ze dne 1. 10. 2024 prvostupňový správní orgán požádal agenturu CENIA o odborné vyjádření k aplikaci BAT. Dle jejího

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

posouzení ze dne 31. 10. 2024 bude zařízení v souladu s nejlepšími dostupnými technikami ve všech hodnocených parametrech.

89. Z popisu zařízení plyne, že kotel ZEVO bude vybaven kombinovaným systémem snižování emisí zaměřeným mimo jiné i na snižování emise PCDD/PCDF a NO_x. V závislosti na složení odpadu budou dávkována vhodná reakční činidla. Bude zde systém měření a regulace včetně kontinuálního měření emisí a ostatních potřebných, vztažných a stavových veličin.
90. Závazné podmínky provozu poté stanovují emisní limity pro jednotlivé znečišťující látky dle způsobu měření (A.1.1):
- primárně kontinuální měření (např. NO_x);
 - emisní limity pro znečišťující látky, zjišťované primárně jednorázovým měřením s četností 1 x za 6 měsíců - např. PCDD/F + PCB s dioxinovým efektem, PCDD/F při prokázání emisí PCB s dioxinovým efektem <0,01 ngTEQ/m³;
 - 1) dle bodu I.2 způsob měření: Jednorázově, v prvních 12 měsících provozu 4x ročně, dále 1 x za 6 měsíců, ne dříve než 3 měsíce od předchozího měření;
 - emisní monitoring znečišťujících látek bez stanovených emisních limitů, zjišťování jednorázovým měřením. – Benzo(a)Pyren (1 x za rok), PBDD/F (1 x za 6 měsíců).
91. Žalobce požadoval doplnění podmínky hodnocení zdravotních vlivů bromovaných dioxinů (PBDD/F), podmínky dlouhodobého monitoringu chlorovaných dioxinů (PCDD/F) namísto jednorázového monitoringu včetně jejich monitoringu nejen v emisích do ovzduší, ale i v rámci ostatních výstupů zařízení. Dále žalobce požadoval propojení imisního monitoringu s emisním monitoringem a rozšířením monitoringu o látky jako PBDD/F, VOC, PFAS, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen včetně hodnocení vlivu na míru znečištění.
92. K námitkám žalobce týkajícím se stanovených podmínek krajský soud souhrnně uvádí, že postupem dle § 18 zákona o integrované prevenci je možno reagovat na okolnosti, které by mohly vést ke změně závazných podmínek integrovaného povolení (srov. zejm. výsledky imisního a emisního monitoringu).

VI.D.1 hodnocení zdravotních vlivů bromovaných dioxinů (PBDD/F) - látky PBDD/F,
podobně jako chlorované dioxiny (PCDD/F)

93. Co se týče hodnocení zdravotních dopadů látek PBDD/F a PCDD/F, v rámci EIA bylo provedeno hodnocení PCDD/F se závěrem zanedbatelném vlivu provozu záměru (viz i Hodnocení vlivů na veřejné zdraví – zdravotní rizika hluku a imisí z listopadu 2021 v rámci příloh žádosti). Potvrzující závazné stanovisko ministra ze dne 7. 11. 2024, č. j. MZP/2024/290/1653, pak na str. 5 mylně navazuje dojem, že v rámci hodnocení vlivů na veřejné zdraví byly hodnoceny i PBDD/F. Namítá-li žalobce nyní v žalobě, že byla povinnost vést hodnocení vlivu na veřejné zdraví v případě PBDD/F.
94. Žalobce argumentuje návodem AN 17/15 Státního zdravotního ústavu (Autorizační návod k hodnocení zdravotního rizika expozice chemickým látkám ve venkovním ovzduší), že „posuzované záměry mohou, kromě přímé inhalační expozice z ovzduší, zahrnovat i další potenciální cesty expozice obyvatel dotčených lokalit, které by neměly být v hodnocení vlivů na veřejné zdraví opomenuty. Většinou sice nejsou k dispozici dostatečné podklady ke Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

kvantitativnímu odhadu míry této expozice, ale je možné provést kvalitativní charakteristiku rizika.“ (důraz doplněn). A doplňuje, že návod konkrétně zmiňuje „*průnik persistentních látek do potravního řetězce nebo následná(ou) expozice(i) z dalšího využití či likvidace produktů nebo odpadů z provozu zdrojů (spaloven odpadů, technologií úpravy odpadů na palivo apod.)*“. Citované se vztahuje k řešení dalších možných potencionálních cest expozice obyvatel a k provedení kvantitativní charakteristiky rizika, nikoli ke stanovení toho, jaké látky měly být zkoumány v rámci hodnocení vlivů na veřejné zdraví – zdravotní rizika hluku a imisí. Autorizační návod jako takový není závazným normativním předpisem, jde o odborný metodický pokyn, soft law, je určen držitelům autorizace. Z žalobcem odkazované části soudu neplyne, že by zpracovatel EIA postupoval v jeho rozporu. Je-li vycházeno z toho, že užití BAT minimalizuje rizika žalobcem namítané expozice a není-li zde stanovena povinnost hodnotit imise PBDD/F tak, jak si žalobce představuje, pak krajský soud těmito námitkám nepřisvědčuje.

95. Samotná škodlivost PBDD/F není nikým rozporována. Kvalitativní charakteristika rizika nebyla v rámci hodnocení vlivu na veřejné zdraví provedena, nicméně byl nařízen monitoring emisí těchto látek. Stejně tak je řešena i přítomnost těchto látek v odpadním materiálu (výstupu spalovny). Ostatně žalobce se následně vymezuje proti případné přítomnosti PBDD/F v produkovaném odpadu.
96. Pokud jde o tuto otázku přítomnosti PBDD/F v produkovaném odpadu, pak jak již soud uvedl v předcházejícím rozsudku v bodech 229 a násl., složení a vlastnosti odpadů po spalování bude ověřováno, přičemž podmínka C.11 ukládá „*předložit před uvedením do trvalého provozu ověření vyloučení nebezpečných vlastností pověřenou osobou dle zákona o odpadech*“ a podmínka C.12 stanovuje, že „*[p]ři nakládání s odpady (zejména odpady ze spalování a odpady z čištění spalin) potenciálně obsahujícími perzistentní organické látky bude postupováno v souladu s nařízením EU 2019/1021 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách (přepracované znění) (Text s významem pro EHP) v platném znění (dále jen Nařízení č. 2019/1021).*“
97. Na str. 123 a násl. dokumentace EIA jsou popsány odpady vznikající s provozem záměru. Krom železných materiálů určených k recyklaci jsou zbytky určeny k uložení na patřičnou skládku. Uvádí-li žalobce, že „*[s]kutečnost, že bromované dioxiny končí přednostně v pevných zbytcích znamená, že se mohou použitím nebo uložení na skládku a nakládáním s nimi dostávat do potravních řetězců, což představuje specifické riziko odlišné od rizik spojených s chlorovanými dioxiny*“, pak právě citovaná podmínka C.12 na rizika spojená s nakládáním s těmito látkami reaguje a žalobce další argumentaci již nepředkládá.

VI.D.2 dlouhodobý monitoring chlorovaných dioxinů (PCDD/F)

98. Již v předcházejícím rozsudku zdejší soud k obdobným námitkám žalobce uvedl: „*219. V reakci na připomínky ze zjišťovacího řízení (příloha č. 4 Dokumentace EIA) je k námitce porušení Stockholmské úmluvy uvedeno následující: „V oblasti ochrany ovzduší s dopadem na emise či monitoring POPs lze uvést, že hodinové i roční emise TOC i PCDD/PCDF z komína ZEVO Vráto jsou v oznámení/dokumentaci EIA spočítány na základě emisní koncentrace: - TOC ve vyčištěných spalinách na úrovni 7 mg/m³, - PCDD/F ve vyčištěných spalinách na úrovni 0,04 ng TEQ/Nm³.*“

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

220. Obě uvedené hodnoty emisních koncentrací TOC i PCDD/PCDF splňují požadavky na úroveň emisí spojené s nejlepšími dostupnými technikami (BAT-AEL) u řízených emisí TVOC, PCDD/F a PCB s dioxinovým efektem ze spalování odpadu do ovzduší, které jsou uvedené pro TOC a PCDD/F v Prováděcím rozhodnutí komise (EU) 2019/2010 ze dne 12. listopadu 2019 u BAT 30 v tabulce č.7. Podle řady v NIP uvedených právních předpisů vztahujících se k POPs bude probíhat schvalování záměru ZEVO Vráto, a to od úvodní fáze (proces EIA) až do konečných fází (stavební povolení, povolení provozu zdrojů znečišťování ovzduší apod.). Tzn., že postup schvalování záměru „ZEVO Vráto“ resp. postup v dalších fázích přípravy stavby „ZEVO Vráto“ následujících po procesu EIA tzn. postup schvalování projektu investiční akce „ZEVO Vráto“ podle v NIP uvedených právních předpisů vztahujících se k POPs odpovídá požadavkům schvalování akce „ZEVO Vráto“ ve vztahu ke Stockholmské úmluvě.“

99. Stejně tak v předcházejícím rozsudku v bodech 221 a násl. zdejší soud popsal, že záměr jako takový odpovídá nejlepším dostupným technikám BAT, popsal, že emisní limity jsou nastaveny tak, aby vyhověly požadavkům BAT a jsou nastaveny i přísněji, než vyžaduje vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů. Na těchto závěrech se nezměnilo nic ani nyní. V rámci vedeného řízení se těmito otázkami správní orgány opětovně zabývaly, konkrétní nejlepší dostupné techniky byly v podrobnostech zhodnoceny (viz odborné vyjádření CENIA).
100. Žalobce ohledně monitoringu PCDD/F popisuje, že „[ž]alovaný správně uvádí, že navržený monitoring odpovídá závěrům o nejlepších dostupných technikách (BAT). Je však nutné zdůraznit, že BAT dokument skutečně obsahuje dvě možnosti monitoringu PCDD/F. První možností je krátkodobé odebrání vzorků jednou za šest měsíců podle norem EN 1948-1, EN 1948-2, EN 1948-3, druhou možností je dlouhodobé odebrání vzorků jednou měsíčně podle norem EN 1948-2, EN 1948-3. Skutečnost, že si provozovatel zvolil krátkodobý monitoring, sice formálně odpovídá BAT, ale neznamená to, že takový monitoring poskytuje spolehlivý obraz skutečných emisí.“ Porovnání nejlepších dostupných technik (BAT) je obsaženo v příloze P5 „Porovnání záměru ZEVO Vráto České Budějovice s nejlepšími dostupnými technikami (BAT)“. Zde se v BAT 4 k monitoringu PCDD/F uvádí monitorování těchto látek v návaznosti na spalování odpadu ve dvou variantách tak, jak žalobce uvádí.
101. Jestliže sám žalobce vychází z toho, že zvolený monitoring odpovídá BAT, má však jinou představu o naplnění BAT, není úkolem krajského soudu hodnotit, která z variant je lepší či horší. Skutečnost, že sám žalobce vznáší své námitky s tím, že zvolené řešení již nyní odpovídá BAT (i dle posouzení agenturou CENIA), činí jeho námitky nedůvodnými. Svůj závěr žalobce nepodkládá ničím jiným než subjektivním přesvědčením ve spojení s vlastním přednesem údajného stavu v zahraničí.
102. Otázky monitoringu v kontextu dokumentace EIA se rovněž krajský soud již zabýval v předcházejícím rozsudku v bodech 251 a násl. Žalobce vyjadřuje nesouhlas s podobou navrženého monitoringu, prezentuje vlastní závěry a rozporuje tak obsah vydaných rozhodnutí o změně integrovaného povolení a zpochybňuje závěry EIA. Jedná se převážně o prezentaci odlišného názoru, nikoli o exaktní námitky porušení konkrétních ustanovení zákona, jeho porušení je souhrnně dovozováno právě na základě prezentovaného názoru.

103. Žalobce se domáhá stanovení povinnosti monitorovat bromované dioxiny (PBDD/F); žalovaný popisuje, že „[n]ejlepší dostupné techniky (BAT) představují neúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a způsobů jejich provozování, které jsou v současné době průmyslově realizovatelné z hlediska technické a ekonomické proveditelnosti. Použití takových technologií již samo o sobě zajišťuje vysokou úroveň ochrany životního prostředí, a to i s ohledem na látky jako jsou bromované dioxiny a furany, byť pro látky typu PBDD/F závazné emisní limity v rámci BAT ani v české legislativě dosud neexistují.“ Toto odůvodnění považuje soud za dostatečně reagující na námitky žalobce ohledně PBDD/F a stanovení preventivních opatření k minimalizaci jejich emisí. Jak sama dokumentace EIA uvádí (str. 71), pro PBDD/PBDF neexistuje žádná doporučená hodnota emisní koncentrace a proto „musí být zajištěna plná funkčnost monitorování emisí v rozsahu požadavků aktuálně platných předpisů v ochraně životního prostředí a zároveň požadavků na nejlepší dostupné technologie (BAT), zahrnující také monitoring emisí bromovaných dioxinů ve vyčištěných spalinách ze ZEVO Vráto vypouštěných do vzduchu s min. frekvencí monitorování 1x za 6 měsíců“.

VI.D.3 propojení imisního monitoringu s emisním monitoringem a rozšíření imisního monitoringu o látky jako PBDD/F, VOC, PFAS, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen

104. Správní orgány staví na závěrech EIA, která nezjistila významný vliv zařízení na jeho okolí. Žalobce namítá, že posouzení nezahrnovalo právě ty látky, jejichž monitoring je nyní požadován. Žalobce byl v rámci procesu EIA aktivní, z jakého důvodu hodnocení těchto látek nepožadoval a činí tak až nyní, není zřejmé. Současně ani žalobce netvrdí, z čeho by plynula povinnost tyto látky hodnotit.

105. Žalobce úvodem argumentace vůči důvodům žalovaného konstatuje „že již nyní jsou globálně překročeny mezní hodnoty pro chemické látky v životním prostředí. Spalovny přitom emitují značné spektrum látek, včetně těch, které působí negativně na lidské zdraví. Požadované látky (...) představují pouze malý výsek z celkového spektra emisí spaloven, ale jde o látky s dokumentovanými negativními účinky na lidské zdraví. Absence imisních limitů neznamená absenci zdravotních rizik, ale naopak poukazuje na nedostatečnost současné regulace v oblasti látek bez stanovených mezních hodnot.“ Předmětem hodnocení soudu však není globálně stav životního prostředí, ani obecně spaloven a jejich role, nýbrž přezkum konkrétního rozhodnutí ohledně konkrétního záměru ZEVO. Řešené rozhodnutí o změně integrovaného povolení dle krajského soudu nepodceňuje zdravotní rizika provozu zařízení, přičemž řešení nedostatků současné regulace je mimo možnosti zdejšího soudu.

106. Krajský úřad na požadavek žalobce reagoval tak, že jsou stanoveny podmínky A.1.1.1, A.1.1.2, A.1.1.3, D.2.4 a I.2. Dále uvedl, že „[i]misní monitoring se v současné době u podobných zařízení neprovádí. Pokud by se prováděl, nejprve je třeba mít zařízení v provozu a monitoring by zajišťovala nestranná právnická osoba. Provádění imisního monitoringu je plně v kompetenci MŽP (viz § 5 zákona o ochraně ovzduší). K jeho zajištění využívá služeb ČHMÚ a pracovišť Zdravotního ústavu. Jeho provádění tedy nepřísluší provozovateli stacionárního zdroje znečišťování ovzduší.“ Podmínky A.1.1.1-3 se týkají emisních limitů a jejich měření, včetně látek PCDD/F, PBDD/F a Benzo(a)Pyren.

107. Žalovaný ve svém vyjádření nejprve poukázal na imisní měření v několika lokalitách (podmínka D.2.4), poukázal na absenci předpokladu významného vlivu na okolí, stanovený emisní monitoring považuje za nadstandardní preventivní opatření. Jeho rozšíření považuje

za neúčelné s ohledem na absenci imisních limitů a pro absenci standardizované a validované metody imisního monitoringu, když současně tyto látky v prostředí mohou pocházet z různých zdrojů.

108. Z uvedeného v souhrnu plyne, že za stěžejní považují správní orgány monitoring emisí v rámci zařízení samotného. K němu lze rozvést (i v kontextu námitek žalobce ohledně absence stanovených limitů), že PBDD/F monitoring je stanoven (viz výše). Hexa a penta chlorbenzen je v rámci dokumentace EIA řešen v návaznosti na vypouštěné odpadní vody. VOC (Volatile Organic Compounds: těkavé organické sloučeniny) nejsou samostatně monitorovány, důvody absence monitoringu však žalobce nezpochybňuje. V obecné rovině krajský soud dodává, že tyto látky jsou dílem řešeny v rámci širších ukazatelů látek TOC (Total Organic Carbon) a jsou zde stanoveny limity (ve spalinách ze zařízení je stanovena na 7 mg/Nm³ pro průměrné denní hodnoty; srov. i shora citované body 219 a 220 předcházejícího rozsudku). V rámci odpadních vod jsou pak VOC látky dílem monitorovány jako – „Chlorované těkavé uhlovodíky alifatické“. Dokumentace EIA se nezabývá látkami PFAS (Per- a polyfluoralkylové látky); v obecné rovině lze pouze dodat, že z částečně souvisejících látek se zabývá emisemi fluoru (HF fluorovodík). Nicméně žalobce ohledně PFAS nerozporuje další argumentaci žalovaného. Ten na str. 24 k nezahrnutí PFAS a bromovaných zpomalovačů do vyhodnocení v řízení EIA s odkazem na druhé potvrzující stanoviska EIA uvádí, že v návaznosti na termický rozklad PFAS při spalování (teplota a čas spalování) dochází k rozkladu PFAS s účinností přesahující 99 %; „*současná legislativa nestanovuje pro tyto látky emisní limity ani povinnost monitoringu, a to ani v závěrech o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro spalování odpadu*“. Současně, jak již konstatoval krajský soud v předcházejícím rozsudku (např. bod 258), aktuální legislativa neukládá sledování této látky v souvislosti s takovýmto záměrem. Přestože PFAS nejsou samostatně emisně monitorovány, sledování stanovených látek, včetně sloučenin fluoru (HF), organického uhlíku (TOC), PCDD/F, PBDD/F a implementace nejlepších dostupných technik (BAT) pro čištění spalin a recyklaci technologických vod vede k závěru, že byla přijata opatření ke kontrole emisí znečišťujících látek tak, aby dopad provozu zařízení byl minimalizován a účel zákona o integrované prevenci byl naplněn. V tomto kontextu je nutno hodnotit i požadavky žalobce na imisní monitoring.
109. Jak soud uvedl, krajský úřad na tyto připomínky reagoval primárně odkazem na podmínky měření emisí, žalovaný poté poukazem na absenci limitů a absenci standardizovaných a validovaných metod v kontextu různorodosti zdrojů těchto látek v životním prostředí. Žalobce na tuto část odůvodnění žalovaného nereaguje, nerozporuje ji. Nelze popřít, že v případě zjištění určitých látek v přírodě nemusí být možné jejich přiřazení konkrétnímu zdroji znečištění. Stanovení srovnávací záměrem nezatížená lokality by však nevedlo k exaktnímu odlišení příspěvku konkrétního zdroje znečištění. Nebylo prokázáno, že stanovené podmínky v tomto směru by byly jakkoli nedostatečné; nebylo zjištěno, že stanovené podmínky by neodpovídaly podobě řešeného provozu. Jak již soud uvedl, v případě potřeby je možné postupem dle § 18 zákona o integrované prevenci přistoupit k revizi podmínek provozu a ke stanovení dalších povinností.
110. Žalobcem dovolávanou zásadu předběžné opatrnosti nelze vykládat tak, že by zde byla povinnost měřit cokoli a kdykoli. Smysl mají pouze efektivní opatření. Ty správní orgány směřují primárně ke kontrole zdroje znečištění – záměru, nikoli k rozsáhlému měření stavu

v přírodě, kde nelze výsledky měření jednoznačně přičíst konkrétnímu zdroji. Ochrana veřejného zájmu je primárně zajištěna tím, že zařízení plní emisní limity a požadavky BAT a v případě zmiňovaných látek, u kterých v tento okamžik emisní limity stanoveny nejsou, je prováděn monitoring, případně je technologicky zajištěna minimalizace jejich vypouštění do ovzduší (jako v případě PFAS). Nesouhlas žalobce s tímto postupem správních orgánů nezákonnost napadeného rozhodnutí nezakládá.

VII. Závěr a náklady řízení

111. Celkově, dokumentace EIA i rozhodnutí o změně integrovaného povolení prokazuje, že samotné spalování, monitoring a opatření v oblasti ovzduší, půdy a vody jsou v souladu s BAT. Vliv záměru je hodnocen jako nevýznamný až zanedbatelný. Na námitky žalobce bylo řádně reagováno. Skutečnost, že žalobce s těmito závěry nesouhlasí však v kontextu podané žaloby a uplatněných žalobních bodů k závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí nevedla.
112. Co se týče OZNŘ I) Náš domov, z. s., krom ztotožnění se s podanou žalobou poukazuje OZNŘ na vlastní uplatněné námitky a vymezuje se proti dokumentaci EIA. V případě OZNŘ III) Spolek T.G.M. novevrato.cz se s podanou žalobou rovněž ztotožnila. Dle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. platí, že *soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí*. Jakkoli proto soud vzal vyjádření všech OZNŘ při svém posouzení podané žaloby v potaz, věcně se zabýval pouze žalobními námitkami, které vznesl žalobce.
113. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
114. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.
115. V případě osob zúčastněných na řízení zdejší soud odkazuje na § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobám zúčastněným na řízení žádné povinnosti soudem uloženy nebyly, rozhodl soud v jejich případě tak, že nemají právo na náhradu nákladů řízení. Osoby zúčastněné na řízení ani nenavrhly, aby jim z důvodů zvláštního zřetele hodných bylo přiznáno právo na náhradu dalších nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6,

Brno.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 18. prosince 2025

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.

Mgr. et Mgr. Bc. Petr Jiřík v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem se potvrzuje: J. M.